

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך כ, תשכ"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך כ, תשכ"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

עלוי, ולא "תיסוף"!

הימים ימי פיחות הפראנק הצרפתי, וברדיו התחילו לדון גם באפשרות של תופעה הפוכה. ומהו ההפך של פיחות וירידה? גם תינוק יודע, כי ההפך של ירידה היא עלייה. ובמקורותינו שמורה לנו מלה מצוינת לכך: עליו. הן משנה מפורשת היא: "אין מוסיפין חומש על עליו של זה" (ערכין ה, ג), כלומר על העלאת מחירו. זהו בדיוק ההפך של פיחות!

ברם, כיום סובבת לשוננו במזל של מבול חידושים קלוקלים זיתרים. ובכן, בא מישהו והשמיענו ב"קול ישראל" (בסוף מרחשוון ש"ז) "תיסוף", ועוד הוסיף, שהנה לפנינו מלה עברית חדשה ויפה, כמי שאומר: שישו ושמחו! אשריך ישראל, שיש לך פקידים בכירים ומנכ"לים, המזכים אותך בחידושים נאים...

האומנם גזרה היא שנגזרה עלינו, כי אסימונים של פח ידחקו את מטבעות הזהב שלנו?

מי שהמציא את "תיסוף", ראוי לו שיתוודה ברבים על שגגתו וימחל לו, בטרם יכה קוץ ממאיר זה שרשים

1. [ניקויים בחידושו זה: "תחדש ותבלה!"]

בעיתונות: למחרת היום כבר הופיע "תיסוף" בעיתונים, ובלי כל פירושו, כאלו לפנינו מלה עברית מששת ימי בראשית...

ונזכרתי מעשה שהיה: לפני 40 שנה לא ידעו, מהו ההפך של "מים עמוקים". כיום יודע כל אחד, כי אלה הם מים מרודדים, או רדודים. אך לא כן היה לפני 40 שנה. ישבו חברי ועד הלשון על המדוכה והציעו לשם זה "מים ריקים" (כנראה מלשון "דגי הרקק"). אז פרסמתי ב"דבר" מכתב למערכת בשם "חידוש ללא צורך" (ביום ג' אדר ראשון תרפ"ט) וצינתי את לשון המשנה "מקוה שמימיה מרודדין". מיד תודה לי ועד הלשון, ובזמן קצר נעשה הביטוי "מים מרודדים" (או רדודים) שגור בפי כול.

זה היה, כאמור, לפני 40 שנה, עת היו כל העברים שוחרי טובת העברית, וחברי ועד הלשון — על אחת כמה וכמה.

היודה גם כעת החדשן־החבלן על שגיאתו העלולה לחבל את לשוננו?

אם לאו — מן הראוי שהאקדמיה ללשון העברית תשליט כאן את מרותה ותעקור אחד מקוצי ההפקרות, בעוד מועד.

יסוף ה"תיסוף", ויחי העילוי!